

Milá maminko,

Na základě krevních testů jsme zjistili, že Váš organismus správně nezpracovává cukr (glukózu). Tato porucha se nazývá **gestační diabetes mellitus** – tzv. "těhotenská cukrovka".

Kdy se objevuje?

Objevuje se asi u 3% těhotných žen, nejčastěji v poslední třetině těhotenství a souvisí s porušeným uvolňováním hormonů, které se spolu s **inzulínem** (hormonem, jež umožňuje vstup cukru do buněk) podílí na udržení správné hladiny cukru v krvi (glykémii).

Po porodu u většiny maminek porucha mizí.

A jak se porucha léčí?

Ve většině případů stačí **dieta s vyloučením tzv. volných cukrů** (dále Vám vysvětlíme, co je pod tímto pojmem myšleno). Pokud ale není hladina krevního cukru (glykémie) po jídle vyhovující, pak je někdy nutno přistoupit k léčbě inzulínem, který se píchá k jídlu nebo na noc. Těchto případů je ale málo a nemusíte se obávat, inzulín se aplikuje tenkými jehličkami a vpich není bolestivý. Nebo je možné alternativně v léčbě použít tabletek. Výhody a nevýhody jednotlivých postupů s Vámi probere lékař při kontrole v poradně.

Jak Vás budeme kontrolovat?

Při návštěvě v diabetologické poradně obdržíte glukometr – přístroj na domácí měření glykémie a sestra Vás naučí, jak si změřit hladinu krevního cukru. Lékař pak určí, jak často se doma budete měřit.

Je nutné, aby porce jídla včetně příloh odpovídala Vaší běžné stravě (samozřejmě s dodržением dietních zásad, které Vám vysvětlíme). Pokud byste jedla méně než obvykle, výsledky budou zkreslené.

Proč vlastně poruchu léčíme?

Vyšší hladinu cukru v krvi sama na sobě nepoznáte. Cukr se ale dostane placentou a pupečnickem i k miminku a to se bude muset s vysokou glykemií vypořádat. Jeho slinivka bude produkovat více inzulínu a miminko bude více růst. Při porodu velkého plodu hrozí častěji poranění matky i dítěte, miminko může být nezralé a je větší riziko vzniku obezity a diabetu v jeho dalším životě. Hrozí také předčasný porod, infekce močových cest a další komplikace těhotenství.

Budou kontroly i po porodu?

Porucha zpracování cukru většinou s porodem mizí. Abychom odlišili gestační diabetes a záchyt diabetes mellitus v těhotenství, bude Vám ještě v porodnici před odchodem domů změřen glykemický profil. Za 3 měsíce po porodu se pak objednáte do biochemické laboratoře na kontrolní **oGTT** (test se sladkou vodou), žádanku a telefonní kontakt dostanete při poslední kontrole v diabetologické poradně. O výsledek si zavoláte následující čtvrtek do poradny. Další test oGTT bude stejným způsobem proveden za 12 měsíců po porodu.

Bude-li porucha upravena a výsledek oGTT normální, pak se test na přítomnost gestačního diabetu bude opakovat na začátku dalšího těhotenství. Je totiž pravděpodobné, že i v následující graviditě k poruše dojde, proto Vám doporučujeme již na začátku těhotenství držet mírnou dietu.

Protože máte jistý sklon k „cukrovce“, je nutné, **abyste si po celý život udržovala optimální váhu a dostatečně se hýbala. Při závěrečné kontrole v diabetologické poradně obdržíte i doporučení, jak Vás dále bude sledovat obvodní lékař.**

Pokud ihned po porodu porucha nezmizí, nezužefjte. Někdy úprava trvá delší dobu a Vy přijdete na další test po ukončení šestinedělí či později.

Dieta při gestačním diabetes mellitus (těhotenské cukrovce)

Jezte pravidelně, vícekrát denně (5-6x) normální porce.
Neměly byste hladovět. Měly byste jíst tak, aby přírůstky na váze byly přiměřené.

Základem diety je **omezení až vyloučení jednoduchých cukrů (monosacharidů)** ve stravě. To znamená vyloučit potraviny, které jednoduchý cukr obsahují: sladké nápoje, sušenky, dorty, koláče, koblihy, loupáky, čokoládu, cappuccino, bonbóny apod.

Přítomnost cukru v některých potravinách ale není na první pohled zřejmá – cukr je obsažen v kečupu, hořčici, majonéze, v čalamádách, sterilovaných okurkách, sterilovaném zelí....; v teplých pokrmech jako je svíčková, rajská, koprová omáčka.

Jednoduché cukry (monosacharidy)

- **fruktóza** (ovocný cukr), **glukóza** (hroznový cukr - Glukopur), **sacharóza** (řepný cukr), **laktóza** (mléčný cukr)

Složené cukry (polysacharidy)

- **škroby** – nejsou omezovány (obsahují je brambory, rýže, těstoviny, luštěniny, mouka, pečivo,....)

V těhotenství se **NEDOPORUČUJE VĚTŠINA UMĚLÝCH SLADIDEL !!!!!**

(např. acesulfam, sacharin, sorbitol). Výjimečně je možné sníst malé množství potraviny slazené sladidlem ASPARTAM. Názor na používání Aspartamu v těhotenství není jednotný, a proto ani my Vám jej nedoporučujeme!

Nová sladidla – sukralóza, stévie . Z dosavadních poznatků se zdají být tato sladidla bezpečná, nicméně nedoporučujeme jejich pravidelnou a velkou konzumaci.

Dle literatury je možno použít sukralózu (Cukren, Candys starlinea).

Mléčné výrobky – bez obsahu cukru můžete jíst v přiměřeném množství – bílý jogurt, neochucený tvaroh, žervé, kefír, ...

Ovoce – obsahuje ovocný cukr fruktózu. Jezte **maximálně 150g za den** (vybírejte raději kyselejší druhy a dávku rozdělte do několika menších)

150 g jsou například :

- 2 menší jablka
- 1 malý pomeranč
- 5 rovných lžic angreštu
- 1/2 grapefruitu
- 2 kiwi
- 20 ks třešní
- 2/3 sklenky (2 dcl) jahod
- 4 ks menších meruněk
- 1 broskev
- 8 rovných lžic rybízu
- 5 rovných lžic malin
- 2 malé hrušky

POZOR na **meloun** – nutno odvážit, protože nelze spolehlivě určit velikost plátku.

Banán a hroznové víno vynechejte, obsahují velké množství cukru.

Nápoje – VYHÝBEJTE SE SLADKÝM NÁPOJŮM – limonádám, slazeným minerálkám,...

POZOR NA DŽUSY – 100% bez cukru znamená, že nebyl přidán řepný cukr, ale džus obsahuje fruktózu, proto můžete vypít jen 150ml/den. Je nutné džus naředit a dávku rozdělit do menších porcí.

Minerálky bez příchutě je možno pít bez omezení.

POZOR na ochucené minerálky!! Mohou být slazené cukrem či kombinací cukru a umělého sladidla, které není v těhotenství vhodné, nebo jen umělým sladidlem. Proto se těmto nápojům vyhněte. Vodu obsahující jen přírodní aroma (Toma svěží) není nutno omezovat.

Ovocné čaje jsou vhodné, krom granulovaného, který obsahuje cukr.

Zelenina, maso, vejce, sýry nejsou omezené.

ČTĚTE pozorně informace na etiketách!!!

Jakékoliv dotazy Vám rádi zodpovíme při pravidelných kontrolách v poradně.

Přejeme Vám hodně úspěchů ve zvládnání dietních úskalí.

Kolektiv diabetologické ambulance

Kontakty:

Telefon: 485 312 198

e-mail: dia@nemlib.cz